

P.Z. br. 577

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/13-01/330

URBROJ: 65-13-02

Zagreb, 12. prosinca 2013.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 12. prosinca 2013. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Vrdoljaka, ministra gospodarstva, Alena Leverića, zamjenika ministra gospodarstva, te mr. sc. Jelenu Zrinski Berger, Sabinu Škrtić, Senadu Dürrigl, Vedrana Kružića, Filka Ceznera i Ivu Milatića, pomoćnike ministra gospodarstva.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/13-01/288

Urbroj: 50301-05/05-13-2

Zagreb, 12. prosinca 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Vrdoljaka, ministra gospodarstva, Alena Leverića, zamjenika ministra gospodarstva, te mr. sc. Jelenu Zrinski Berger, Sabinu Škrtić, Senadu Dürriegl, Vedrana Kružića, Filka Ceznera i Ivu Milatića, pomoćnike ministra gospodarstva.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE
ENERGIJE, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, prosinac 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o tržištu električne energije (Narodne novine, broj 22/2013) uređuju se pravila i mjere za sigurnu i pouzdanu proizvodnju, prijenos, distribuciju i opskrbu električnom energijom te za trgovinu električnom energijom i organiziranje tržišta električne energije kao dijela elektroenergetskog tržišta Europske unije. Nadalje utvrđuju se pravila koja se odnose na zaštitu krajnjih kupaca, organiziranje i funkcioniranje elektroenergetskog sektora, otvoren pristup tržištu, utvrđivanje obveza općih usluga i prava kupaca električne energije, a koja uključuju prava krajnjih kupaca, odvojeno vođenje poslovnih knjiga, financijskih izvješća, pravila pristupa mreži, načela uzajamnosti i prekogranični prijenos električne energije, kao i nadzor nad provedbom predmetnog Zakona.

S obzirom da je Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 150/2011, 22/2012, 39/2013 i 125/2013) ustrojen, pored ostaloga Državni inspektorat, u čijem je djelokrugu utvrđeno obavljanje upravnih i stručnih poslova koji se odnose na: nadzor nad obavljanjem poslova u prometu robom; nadzor nad primjenom propisa o radu i zaštiti na radu; elektroenergetici, rudarstvu, istraživanju i iskorištavanju mineralnih sirovina, posudama pod tlakom; te obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti. Predmetnim Zakonom predviđeno je mogućnost da Državni inspektorat obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Inspekcijski poslovi Državnog inspektorata te prava i dužnosti i ovlasti inspektora, uređeni su Zakonom o Državnom inspektoratu. Predmetnim Zakonom je određeno da Državni inspektorat provodi inspekciju u području trgovine, usluga, ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu, u području rada i zaštite na radu, u području elektroenergetike, u području rudarstva i u području opreme pod tlakom.

Slijedom navedenoga, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave propisano je, između ostaloga da 1. siječnja 2014. godine prestaje s radom Državni inspektorat te da od toga dana Ministarstvo gospodarstva obavlja inspekcijske poslove u području elektroenergetike, rudarstva, opreme pod tlakom i zaštite potrošača.

S obzirom na znatnu promjenu u ovlaštenju i djelokrugu obavljanja inspekcijskog nadzora nad primjenom predmetnoga Zakona, kojim je određeno da inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavljaju nadležni inspektori Državnog inspektorata i drugi nadležni inspektori prema posebnim propisima te su ujedno inspektorima Državnog inspektorata propisana posebna ovlaštenja u postupanju vezano uz važeći Zakon, nužno je bilo pristupiti izmjeni predmetnoga Zakona na način da se unutar pravnog sustava stvori mogućnost nadležnog postupanja nadležnih inspektora sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave kojim je određeno da Ministarstvo gospodarstva obavlja inspekcijske poslove u području elektroenergetike, rudarstva, opreme pod tlakom i zaštite potrošača te je upravo stvaranje pravnog okvira za nadležno postupanje nadležnih inspektora osnovno pitanje koje se predlaže urediti ovim Zakonom, kao i uklanjanje eventualnih pravnih praznina u mogućnosti ovlaštenja i postupanja nadležnih inspektora.

Isto tako, predmetnim Zakonom predlaže se brisanje odredbe vezane uz planiranje i osiguravanje sredstava za plaćenje isporučene električne energije ugroženom kupcu, odnosno opskrbljivaču u okviru univerzalne usluge kada ugroženi kupac ne plaća opskrbljivaču električnu energiju u okviru univerzalne usluge. Naime, nadležno tijelo za socijalnu skrb sukladno svojim propisima kojima se uređuje predmetno područje nisu planirali niti su u mogućnosti osigurati sredstva za isplatu isporučene električne energije ugroženom kupcu, odnosno opskrbljivaču u okviru univerzalne usluge kada ugroženi kupac ne plaća takvom opskrbljivaču električnu energiju u okviru državnog proračuna.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013) predviđeno je da se zakon, iznimno, može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi, koji u prijedlogu moraju biti posebno obrazloženi. Zbog ukidanja Državnog inspektorata od 1. siječnja 2014. godine, u cilju reguliranja službenih kontrola nad provedbom Zakona o tržištu električne energije kao i podzakonskih propisa donesenih na temelju toga Zakona od strane Ministarstva gospodarstva, nužno je ovaj Zakon donijeti po hitnom postupku. Naime, izbjegavanje pojave pravnih praznina osobito je opravdani razlog za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku te se iz tih razloga predlaže da Zakon stupi na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Članak 1.

U Zakonu o tržištu električne energije (Narodne novine, broj 22/2013), u članku 65. stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 3.

Članak 2.

Članak 71. mijenja se i glasi:

„(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona provode nadležni inspektori prema posebnim propisima.

(3) Ako nadležni inspektori iz stavka 2. ovoga članka pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrde da elektroenergetski subjekt ne obavlja elektroenergetsku djelatnost, a krajnji kupac električne energije ne koristi električnu energiju u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, osim ovlaštenja sukladno općim propisima, ima ovlaštenje rješenjem:

1. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka, uz određivanje roka za njihovo otklanjanje,
2. zabraniti gradnju proizvodnog postrojenja ako nije pribavljeno energetske odobrenje za gradnju proizvodnog postrojenja i
3. narediti obustavu daljnje gradnje ili korištenja energetske objekta, odnosno obustavu opskrbe energijom ili korištenje energije ako se oprema za energetske objekte ne proizvodi, a ti objekti ne grade, ne koriste ili ne održavaju sukladno odobrenoj ili potvrđenoj dokumentaciji prema posebnim tehničkim ili drugim propisima, i ako zbog toga postoji neposredna opasnost za stabilnost i sigurnost energetske objekata, zdravlje ili život ljudi ili sigurnost prometa ili susjednih građevina.“

Članak 3.

U članku 73. stavku 1. točki 43. broj: „70“ zamjenjuje se brojem: „71.“

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. se predmetna odredba briše se iz razloga jer nadležno tijelo za socijalnu skrb sukladno svojim propisima kojima se uređuje predmetno područje nisu planirali niti su u mogućnosti osigurati sredstva za plaćenje isporučene električne energije ugroženom kupcu, odnosno opskrbljivaču u okviru univerzalne usluge kada ugroženi kupac ne plaća takvom opskrbljivaču električnu energiju, u okviru državnog proračuna.

Člankom 2. predmetna se odredba mijenja na način da se isti usklađuje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave kojim se predlaže ukidanje Državnog inspektorata i preuzimanje njegovih poslova od strane Ministarstva gospodarstva.

Članak 3. predmetna se odredba mijenja na način da se isti nomotehnički usklađuje kako sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave kojim se predlaže ukidanje Državnog inspektorata i preuzimanje njegovih poslova od strane Ministarstva gospodarstva, tako i ovim Zakonom.

Članak 4. određuje stupanje na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Kupci pod posebnom zaštitom u okviru univerzalne usluge

Članak 65.

(1) Kupci iz kategorije kućanstva koji imaju pravo na opskrbu u okviru univerzalne usluge i izaberu ili koriste po automatizmu taj način opskrbe te su od nadležnog tijela za socijalnu skrb ishodili odluku o statusu ugroženog kupca, imaju pravo na posebnu zaštitu u skladu s odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje energetska sektor te propisima o zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi.

(2) Nadležno tijelo za socijalnu skrb koje je utvrdilo status ili promjenu statusa ugroženog kupca dužno je u roku od osam dana od dana promjene statusa ugroženog kupca izvijestiti kupca, operatora distribucijskog sustava i opskrbljivača ugroženog kupca o promjeni statusa kupca.

(3) Nadležno tijelo za socijalnu skrb dužno je planirati i osigurati sredstva za plaćanje isporučene električne energije ugroženom kupcu, odnosno plaćati električnu energiju opskrbljivaču u okviru univerzalne usluge u slučaju kada ugroženi kupac ne plaća opskrbljivaču električne energije u okviru univerzalne usluge.

(4) Zaštićeni kupac ima pravo na opskrbu određenom količinom električne energije u slučaju kriznih situacija u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor. Opskrbu zaštićenih kupaca u vrijeme kriznih situacija obavlja zajamčeni opskrbljivač. U slučaju krizne situacije za vrijeme njezinog trajanja proizvođači električne energije proizvedenu električnu energiju moraju prvo ponuditi zajamčenom opskrbljivaču.

Upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona

Članak 71.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi Ministarstvo. Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Državni inspektorat.

(2) Ako nadležni inspektor Državnog inspektorata pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da elektroenergetski subjekt ne obavlja elektroenergetsku djelatnost, a krajnji kupac električne energije ne koristi električnu energiju u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, osim ovlaštenja sukladno općim propisima, ima ovlaštenje rješenjem:

1. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka, uz određivanje roka za njihovo otklanjanje,

2. zabraniti gradnju proizvodnog postrojenja ako nije pribavljeno energetska odobrenje za gradnju proizvodnog postrojenja i

3. narediti obustavu daljnje gradnje ili korištenja energetska objekta, odnosno obustavu opskrbe energijom ili korištenje energije ako se oprema za energetska objekte ne proizvodi, a ti objekti ne grade, ne koriste ili ne održavaju sukladno odobrenoj ili potvrđenoj dokumentaciji prema posebnim tehničkim ili drugim propisima, i ako zbog toga postoji neposredna opasnost za stabilnost i sigurnost energetska objekata, zdravlje ili život ljudi ili sigurnost prometa ili susjednih građevina.

Članak 73.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba, odnosno fizička osoba koja je elektroenergetski subjekt ako:

1. ne osigura tajnost povjerljivih poslovnih podataka koje sazna od drugih elektroenergetskih subjekata i krajnjih kupaca u skladu sa člankom 9. i člankom 14. stavkom 9. ovoga Zakona,
2. namjerno ili nemarom ne izda ili izda netočnu ili zavaravajuću izjavu Agenciji ili drugom nadležnom tijelu u okviru obavljanja njihovih dužnosti u skladu s ovim Zakonom,
3. ne osigura preuzimanje na prioritetan način ukupne količine električne energije isporučene u mrežu od povlaštenih proizvođača u skladu s ovim Zakonom (članak 11. stavak 7., članak 29. stavak 9. i članak 39. stavak 12.),
4. ne pribavi energetske odobrenje za novi kapacitet u skladu s odredbom članka 12. ovoga Zakona,
5. pristupi izgradnji izravnog voda bez prethodne suglasnosti Agencije (članak 27.),
6. ne održava pokazatelje kvalitete opskrbe električnom energijom u skladu sa člankom 60. ovoga Zakona,
7. ne izvodi priključak korisnika mreže na način propisan člankom 29. točkom 4. i člankom 39. točkom 4. ovoga Zakona,
8. ne dostavi ili dostavi netočne podatke operatoru tržišta električne energije o električnoj energiji preuzetoj u mrežu od povlaštenog proizvođača (članak 29. točka 11. i članak 39. točka 11.),
9. angažira proizvodno postrojenje namijenjeno za povremenu uporabu (članak 28. stavak 12.),
10. ne uspostavi povjerenstvo za reklamacije u skladu sa člankom 30. točkom 22., člankom 40. točkom 8. i člankom 63. stavkom 3. točkom 2. ovoga Zakona,
11. ne izradi i ne dostavi Agenciji na suglasnost u roku iz članka 30. točke 35., odnosno članka 40. točke 16. ovoga Zakona plan gubitaka u prijenosnoj, odnosno distribucijskoj mreži za iduću godinu,
12. planove razvoja (desetogodišnji, trogodišnji i godišnji investicijski planovi) ne donosi i ne objavljuje u skladu sa zadanim rokovima (članak 30. točke 36., 37. i 38. i članak 40. točke 17., 18. i 19.),
13. planove razvoja ne izrađuje u skladu sa Strategijom energetske razvoja i Programom provedbe Strategije energetske razvoja (članak 30. točka 36. i članak 40. točka 17.),
14. ne dostavlja Agenciji na prethodnu suglasnost zahtjeve, uključujući obrazložene informacije o svim detaljima, u svezi sa svim planiranim i neplaniranim promjenama financijskih okvira godišnjih investicijskih planova tijekom godine (članak 30. točka 39. i članak 40. točka 20.),
15. ne izrađuje i ne dostavlja Agenciji propisana godišnja izvješća (članak 32. i članak 41.),
16. ne provodi mjere koje Agencija odredi temeljem dostavljenih propisanih godišnjih izvješća (članak 32. i članak 41.),
17. ne dostavi podatke nadležnom elektroenergetskom subjektu na njegov zahtjev (članak 33. i članak 42.),
18. ne primjenjuje odredbe mrežnih pravila prijenosnog sustava, odnosno mrežnih pravila distribucijskog sustava (članak 35. i članak 44.),
19. ne osigurava usklađeni pogon distribucijske mreže s prijenosnom mrežom te priključenim mrežama i postrojenjima korisnika mreže (članak 39. točka 8.),
20. ne provodi mjere koje Agencija temeljem uvida u relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije s kupcima na veleprodajnom tržištu i s operatorom prijenosnog sustava u

svezi s kupnjom i prodajom električne energije, uključujući i izvedenice, odredi radi osiguravanja primjene načela zaštite tržišnog natjecanja na veleprodajnom tržištu (članak 45. stavci 3. i 4.),

21. obavlja elektroenergetsku djelatnost koja se obavlja kao javna usluga bez prethodnog dobivanja prava na njezino obavljanje (članak 5. stavak 5.),

22. ne primjenjuje odredbe općih uvjeta za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom iz članka 59. ovoga Zakona,

23. ne kupi električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče od operatora tržišta električne energije (članak 11. stavak 7.),

24. ne postupa u skladu s pravilima o promjeni opskrbljivača (članak 47.),

25. ne omogući krajnjem kupcu promjenu opskrbljivača u roku iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona,

26. ne osigura opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge krajnjim kupcima (članak 48.),

27. ne postupa prema pravilima o korištenju registra jamstva podrijetla električne energije (članak 53. stavak 6. točka 15.),

28. ne postupa u skladu s pravilima organiziranja tržišta električne energije (članak 55.),

29. ne sudjeluje na tržištu električne energije na način propisan člancima 56. i 57. ovoga Zakona,

30. ne provodi mjere koje Agencija temeljem istraživanja funkcioniranja tržišta električne energije odredi za promoviranje učinkovitog tržišnog natjecanja (članak 57.),

31. sklopi ugovor o opskrbi krajnjeg kupca suprotno odredbama članka 62. ovoga Zakona,

32. sklopi ugovor o opskrbi krajnjeg kupca koji ne sadrži sve minimalne elemente iz članka 62. stavka 5. ovoga Zakona,

33. ne osigura jedinstveno mjesto obavještanja u skladu sa člankom 63. stavkom 1. ovoga Zakona,

34. ne daje krajnjim kupcima obavijesti o aktualnoj potrošnji sukladno članku 63. stavku 1. točki 5. ovoga Zakona,

35. ne dostavi krajnjim kupcima informacije o konačnom zatvaranju računa nakon promjene opskrbljivača u roku iz članka 47. stavka 2. ovoga Zakona,

36. ne pošalje krajnjim kupcima primjerak liste za potrošače energije (članak 63. stavak 3.),

37. ne obavijesti krajnjeg kupca o promjeni cijena i drugih uvjeta opskrbe, sukladno članku 63. stavku 4. ovoga Zakona,

38. ne prikaže na izdanom računu ili u prilogu računa te u promocijskim materijalima tražene informacije i podatke (članak 63. stavak 9.),

39. ne obavijesti u zadanom roku krajnjeg kupca o obustavi isporuke električne energije (članak 64. stavak 2.),

40. ne uspostavi ponovnu opskrbu krajnjeg kupca u roku od 24 sata od utvrđivanja ako se utvrdi da je krajnjem kupcu neutemeljeno obustavljena opskrba električnom energijom (članak 64. stavak 6.),

41. ne primjenjuje odredbe o vođenju, razdvajanju i reviziji računa energetske djelatnosti (članak 66. i članak 67.),

42. neosnovano odbije pristup mreži suprotno odredbi članka 69. ovoga Zakona,

43. ne postupi po odluci nadležnih inspektora iz članka 70. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba, odnosno pravna osoba koja je elektroenergetski subjekt.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u fizičkoj, odnosno pravnoj osobi te u elektroenergetskom subjektu.

(4) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se elektroenergetskom subjektu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana dva ili više puta ponovi prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do godinu dana, a odgovornoj osobi u elektroenergetskom subjektu može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju do godinu dana.